

צידה לדרך:

עלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

וייל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

פרשת פקודי

עלון מס' 81 שנה 2

בְּדֶרֶךְ הַיָּמִין

הוא הציע לערה מגבית בקרב הקהל. הצבור שרבו פכלו דמה, פי מדבר פאן בסכומים קטנים הסכים להצעה. אך מה נדחמו כאשר רבי רפאל ברוך הודיע על הפצו להיות התורם הראשון והכריז על נדבתו בסך 50 אלף פראנק. סכום עצום! התבלישו כלם לתרם פחות ממנו, וכה הצליח לגייס באותו מעמד סכום גדול לעזרת עניי מרוקו. ועוד באותו יום, במוצאי שבת, גור על המתנדבים שיפרעו לו מיד את הסכומים שהתחייבו. ("אורות ממזרח")

המשפּרת - לעניינים!

בתקופה בה כהן רבי ברוך פראב"ד בעיר מקנס הוא קבל משפּרת חדשית מכבדת מהמשפּלה שהפירה

נמצאים אנו בתחלת חדיש אדר ב' ימי הפורים קרבים ובאים, וכידוע שבפורים 'כל הפושט יד נותנים לו'. מה רבה מעלתו של מי שנותן משלו בשמחה ובנדבת לבו. על כה אנו קראנו גם בשבועות אלו בפרשיות המשפּן שבני ישראל התנדבו ותרמו בחפץ וברצון לב. התרמה ב'עין יפה'...

פעם עשה רבי רפאל ברוך טולידאנו זצ"ל אב"ד מקנס את יום שבת קדש בעיר קובלנקה, לרגל שמחה במקהלות עם. החרף הנה אז בעצומו ורבי רפאל ברוך תאר בדרשתו לפני המסבים את סבלות העניינים ומשפּחותיהם בימי קר וצנה, שהם נזקקים לשמיכות חמות וקצרה ידם מלהשיג.

כְּשֶׁנִּשְׁאַל פֶּעַם כִּיצַד עוֹבֵר הוּא עַל דְּבַר רַבּוֹתֵינוּ שְׁאָמְרוּ "הַמְּבֹבֵוּ אֵל יְבֹבֵוּ יוֹתֵר מִחֻמֵּשׁ", הָיָה מְשִׁיב: "דְּבַר חַז"ל אֲמֹרִים בְּמִי שְׁמַרְגִּישׁ שֶׁהוּא מְבֹבֵוּ, אִלֵּם לְיַדֵּי הָעֲזָרָה לְעֲנִיִּים הֵיא תַעֲנוּג מִמֶּשׁ וְצָרָה אִישִׁי שְׂאִינוּ נוֹפֵל בְּחֻשְׁבֹּתוֹ מִכָּל צָרָה אַחֵר!"

בְּמוֹסַד בֵּית הַדִּין הַיְהוּדִי וְהַשְׁתַּתְּפָה בְּהַחֲזָקָתוֹ. יוֹם קִבְּלַת הַמְּשִׁכְרֵת הָיָה יוֹם חַג עֶבֶר עֲנִיֵי הָעִיר, שְׂכֵן בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הָיָה מִשְׁתַּרְרָה תוֹר אֶרֶץ שֶׁל נְזֻקִים בְּפִתַח בֵּית הַכְּנֶסֶת בּוֹ הַתְּפִלָּה רַבֵּי בְרוּךְ וְכָל אֶחָד מֵהֶם קִבֵּל דֵּי צָרְכּוֹ בְּיַד רַחֲבָה. לְפָרְנֶסֶת מִשְׁפָּחָתוֹ הוֹתִיר רַבֵּי בְרוּךְ בִּידוֹ שְׁלִישׁ מִמִּשְׁכְּרָתוֹ בְּעוֹד אֵת שְׁנֵי הַשְּׁלִישִׁים הַנּוֹתָרִים הוּא מְחַלֵּק לְעֲנִיֵי הָעִיר.

בְּדַרְךְ הַמְּדוּת

הַפֶּרֶת הַטוֹב לְ... הַמֵּן!

בְּאֶחָד מֵיְמֵי הַפּוֹרִים הָעִיר אֶחָד מִנְּכַדָּיו בְּבִדְיָחוּתָא לְאֲבִיו - בְּנוֹ שֶׁל רַבֵּי בְרוּךְ, כִּי בַיּוֹם הַפּוֹרִים הוּא חֹשׁ הַפֶּרֶת הַטוֹב לְהַמֵּן הַרְשָׁע שְׁבוּכּוֹתוֹ נִתְּסַפֶּה לְנוּ מִסַּכַּת 'מַגְלָה' שֵׁישׁ בַּהּ כָּל כֶּה הַרְבֵּה מִתִּיקוֹת וְעֲרֻבוֹת. נֶעֱנָה אֲבִיו וְאָמַר לוֹ: "גַּם הַסָּבָא, רַבֵּי בְרוּךְ, הָיָה אוֹמֵר כֵּן... אִלֵּם הוּא הוֹסִיף וְאָמַר כִּי מִכִּיר הוּא טוֹבָה לְהַמֵּן שְׁבוּכּוֹתוֹ יֵשׁ מְעַט רְחוּהָ לְעֲנִיִּים הַזּוֹכִים לְמִתְנּוֹת אֲבִיוֹנִים!"

וְאִכּוֹן כֵּן, לְדִידוֹ שֶׁל רַבֵּי בְרוּךְ, לֹא הָיָה תַעֲנוּג רַב יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר לְרֵאוֹת בְּרוּחָתָם שֶׁל הָעֲנִיִּים וְהַדְּלִים

גַּם הַנְּכַד - אוֹרְחָ!

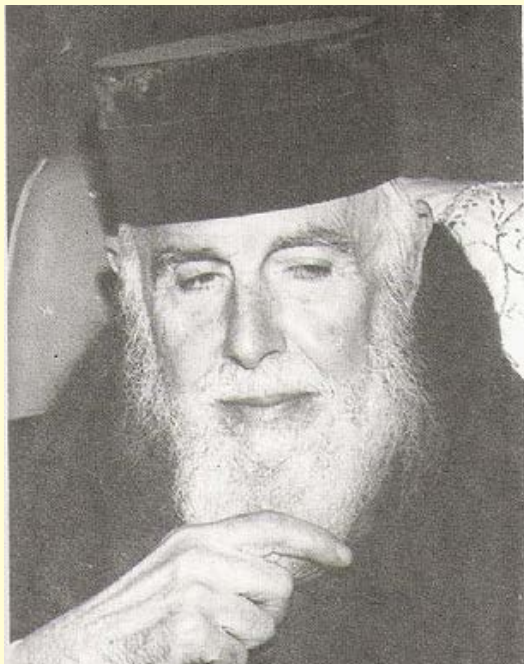
אַחַת הַנְּקֻדּוֹת הַמְּרַהִיבוֹת בְּתוֹךְ פְּסִיפּס הַנְּהַגוֹתָיו שֶׁל רַבֵּי בְרוּךְ בְּהַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים נוֹגַעַת לְיַחְסוֹ כְּלַפֵּי נְכַדָּיו. כְּאֲשֶׁר אֵלוֹ הָיוּ בָּאִים לְבַקְרוֹ הַתִּיחַס אֵלֵיהֶם כְּ'אוֹרְחִים' וְכַבֵּד אוֹתָם בְּהִתְאֵם.

סֵפֶר הַנְּכַד רַבֵּי גְבַרְיָאֵל, כִּי פֶּעַם הִגִּיעַ מַחוּ"ל לְבַקֵּר אֶת סְבוֹ הַגְּדוֹל וְהַצְּטוּרָף אֵלָיו לְסַעֲדַת פּוֹרִים. אֵת שְׁמֹחַתוֹ שֶׁל רַבֵּי בְרוּךְ לֹא נִמְן לְתֵאָר בְּמַלִּים. "בְּרוּךְ ה' יֵשׁ לִי אוֹרְחָ!" חוֹר וּמְלַמֵּל. כִּי כָּל מִי שְׁבָא בְּצַל קוֹרְתוֹ, בֵּין אִם הָיָה זֶה מִשְׁלַח מַעֲבָר לָיִם וּבֵין אִם נְכַד אֶהוּב, הָיָה בְּבַחֲשֵׁינַת 'אוֹרְחָ'. וְאוֹרְחָ - חֵיבִים לְכַבֵּד!

פֶּעַם בְּקִשׁ מִנְּכַדָּיו לְסַעַד עִמּוֹ כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוֹת זְמוּן. לְאַחֵר הַסַּעֲדָה הוֹדָה לָהֶם בְּכָל לֵב עַל הַחֶסֶד הַגְּדוֹל שֶׁעָשׂוּ עִמּוֹ. "זְכִיתֶם אוֹתִי בְּהַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים וּבְמִצְוֹת זְמוּן", חוֹר וְהַדְּגִישׁ

בְּהַתְּרַגְּשׁוֹת.

מִצְוֹת 'הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים' הָיָה בֵּין הַצְּדִידִים הַבּוֹלְטִים בְּאִישֵׁיוֹתוֹ רַבַּת הָאֲנַפִּין שֶׁל רַבֵּי בְרוּךְ, וְכַאֲבָרְהֶם אֲבִינוּ בְּשַׁעֲתוֹ, הוּא לֹא בָרַר בְּאוֹרְחִים וְלֹא בְּדַק בְּצִיצִיּוֹתֵיהֶם. כָּל אוֹרְחָ בְּאֲשֶׁר הוּא, הָיָה בְּבֵיתוֹ כְּמַלְאָה, וְשִׁמְחָתוֹ לְקִרְאוֹתוֹ הָיָה עוֹלָה עַל גְּדוּלְתוֹ. דְּבַר אֶחָד וְיָחִיד עִמָּד לְנִגַּד עֵינָיו: הִנֵּה הוּא זוֹכֵה לְהַכְּנִיס אֶל בֵּיתוֹ אֶת בְּנֵיו שֶׁל מְקוֹם! ("קְדוֹשׁ וּבְרוּךְ")

הַרַב רַפָּאֵל בְּרוּךְ טוֹלְדָנוּ

בְּדֶרֶךְ רַבּוֹתֵינוּ

לרוץ לשוק מאחר מאד סמוך לשבת ולקנות את שירי המאכלים שנותרו ביד המוכרים, שירים אלו נמכרו באותה שעה בזול. לאחר מכן הוא מהר לביתו ובקש מאשתו שתכין אותם מהר כדי שתספיק לבשלים לפני שבת.

באותו יום ששי, שבו הגיע ה"אבן עזרא" לעיר, עבר בעל הבית בשוק בשעה מקדמת, שלא פדרכו, וראה שם דג יפה וטוב - חמד אותו בלבו. הוא התמקח שעה ארקה עם המוכר עד שהצליח להוריד את מחירו ולקנותו. והנה לפני כניסת השבת נודע לו מהממנה על האורחים שהגיע תורו לקבל אורח לאותה השבת. פניו של אותו אדם חפו. צר היה לו מאד לתת לאורח מנה יפה מאותו דג. קמצינותו הייתה

המארח עמד נפעם... מהו הלחש המסתורי שלחש ה'אבן עזרא' באזני הדג?

מספר על רבי אברהם אבן עזרא, מפרש התורה הנודע, שהיה כל חייו עני מרוד ונדד ממקום למקום. באחת מתקופות נדודיו הגיע לפני שבת לעיר אחת. באותו מקום היה נהוג שבצעלי הבתים של העיר היו מקבלים אורחים לפי סדר מסים קבוע, שאין לשנותו. בשבת זו מקבלים אורחים תושבי העיר שהגיע תורם, ובשבת הבאה מארחים את האורחים הבאים אחריהם בתור.

איתרע מזלו של ה"אבן עזרא" שהיה צריך להתארח אצל אדם שהיה מפרסם בקמצינותו הגדולה. אותו אדם, במטרה לחסך מהוצאות השבת, היה נוהג

ענה לו ה"אבן עזרא" שהוא כותב פרושים על התורה ותמיד הוא רצה לברר כיצד התרחשה קריעת ים סוף. והנה עתה בראותו דגים ישנים מאד הוא סבר שהם מאותה תקופה ויהיה באפשרותם לספר להם על קריעת ים סוף, אולם הדג הראשון לא זכר וכן השני, ואלו הדג השלישי אמר שיתכן שאחיו הגדול הנמצא במטבח זוכר זאת.

בעל הבית הבין את הרמז והתבייש על כך שהוא נהג במדה כל כך בלתי הגונה כלפי אורחו. הדברים חדרו ללבו והוא החל מהרהר על דרכו הנלווה ועל מדת הקמצנות הקיצונית שאליה הוא נגרר עד שחיייו וחייו בני משפחתו הפכו לקשים, עצובים ובלתי נסבלים. המעשה מלמד אותנו שמדת הקמצנות פוגעת בראש ובראשונה באדם עצמו, עד ששבתותיו נעשות חול וכל חייו הופכים למסכת של צער. הדרך היחידה היא להתנער מאותה מדה רעה, להיות בעל לב רחב, ולהוציא הוצאות כראוי ולחיות חיים שיש בהם הנאה מעולמו של הקב"ה.

כה גדולה עד שלבו לא אפשר לו לתת משלו לזולתו. בלית בררה הוא רץ שוב לשוק וקנה שלשה דגים קטנים, ישנים ומעופפים עבור האורח. בבוזו הביטה הוא בקש מאשתו שבקליל שבת תגיש לאורח את הדגים הזולים והישנים, והוא עצמו ימצא כבר דרך שלא לאכל אותם בתואנה כל שהיא. לאחר מכן, כאשר האורח יהיה שבע מהמאכל הרע, יאכל הוא את הדג היפה.

בליל שבת כאשר התקרב בעל הבית ואורחו ה'אבן עזרא' לבית, הריח האבן עזרא את ריח הדגים המעופפים והבין מיד מיהו מארחו ומהי מגמתו, אה לא אמר מאומה. והנה, לאחר הקדוש ונטילת ידים כאשר הגישה בעלת הבית את הדגים המעופפים לאורח, גחן האבן עזרא אל אחד הדגים והחל ללחש לו מלים שונות, לאחר מכן עזבו ופנה לדג השני וכן לשלישי. בעל הבית תמה מאד על מעשיו של אורחו ושאל אותו לפשר מעשיו והאם חס וחלילה אין הוא עושה כשוף בלחשיו עם הדגים.

מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ושלח אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 95-659-804-5
התרומות מוכרות לצדכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ